

ПРОЕКТ „ТУРОПЕРАТОР“

Веселина Иванова Георгиева, Даниела Борисова Христова, Таня Маркова Сребрева
ОУ „Александър Георгиев-Коджакафалията“, Бургас

TOUR OPERATOR PROJECT

Veselina Ivanova Georgieva, Daniela Borisova Hristova, Tanya Markova Srebrevva
“A. G. Kodzhakafaliyata” Primary school, Burgas

Abstract: Project work provides active participation of students, covering activities with an emphasis on independent work and the combination of different information sources. The end result is creating your own product.

Students from the third grade of „Alexander Georgiev-Kodzhakafaliyata“ Primary School did Project „Tour Operator“, which integrates the subjects Local History, Information Technology and Computer Modeling. In order to complete their tourist offers, student must have a wide range of knowledge and skills. The teams study cultural and historical sites along a certain tourist route. They visit the exhibitions of Regional Historical Museum-Burgas to gather information according to pre-set criteria. For the purpose of the project different methods and means are used such as: dictation; surplus information method; search for information on the Internet (text and images) by keywords. The design of the offers requires the teams to apply knowledge and skills related to entering and formatting text in a word processing program, inserting an image. For each offer the students calculate the prices for visiting in two variants, and in order to intrigue their future clients, they make a virtual walk in Burgas in Scratch. The indirect result is related to positive emotions and attitudes in students, with the formation of social experience.

Keywords: project work, product, digital skills, gather information

I. Метод на проектите

Създаването на проектния метод е свързано с имената на реформаторската концепция Дж. Дюи, У. Килпатрик, Д. Снеден. Дж. Дюи се стреми да разгърне активността на учениците в творчески план и да ги въвлече в интересна за тях дейност. За него към учебното познание трябва да се подхожда като към научно-изследователски процес, който е наситен с открития. Самият модел на обучение се представя като „учене чрез дейност“. Обучението чрез „дейност“ има някои особености:

- учениците се ориентират към определен проект, чрез който могат да конкретизират темата за изследване;
- учениците са заинтересовани от него и го изпълняват с удоволствие;
- проектът е свързан с лични преживявания;
- вследствие на изпълнението на проекта учениците достигат до определен резултат и реален продукт.

Метод на проектите (Работа по проект): Изпълнението на изследователски проекти от учениците, им помагат да формират в себе си качества: интелектуална и морална автономност; как да търсят отговори на своите собствени въпроси; как да използват различни източници на информация, как да оценяват тяхната релевантност и качества; как да организират информацията и идеите за свои собствени цели.¹

Пл. Радев (2007) подчертава, че от особено голямо значение е активното използване на информационните и комуникативните средства. Те се характеризират с особена интеграция от текст, графика, статична и подвижна картина и звук и дават възможност за самостоятелно обучение и възпитаване. С помощта на ИКТ учениците самостоятелно работят, овладяват знания и умения, натрупват опит решават проблеми, търсят комуникативен контакт с другите. [1]

Чрез темите, заложили в учебната програма по компютърно моделиране, се цели и запознаване с дигитална идентичност, основни правила за работа в дигитална среда, развитие на комуникационни умения, логическо мислене и творчество. Учениците използват програмна среда, чрез която създават свои интерактивни истории и анимации².

II. Интегриран урок по математика, краезнание, информационни технологии и компютърно моделиране: „Туроператор“

1. Цели на проекта:

- Формиране на умения за работа с текстообработваща програма Word;
- Затвърждаване на знанията по Краезнание;
- Усвояване на знания и умения за създаване на анимирани проекти чрез визуална среда за блоково програмиране;
- Формиране на умения за търсене по ключова дума в интернет;
- Формиране на умения за извличане на конкретна информация от различни източници – беседа в музей, информационни табла и табели и т.н.
- Затвърждаване на уменията за четене с разбиране;

2. Ход на урока

На учениците се показва реална оферта, получена за екскурзията, на която са били предходната година. По този начин те чувстват по-близка темата, свързват се емоционално с нея.

Поставя им се проблемна ситуация: Както те са посетили Варна и Балчик, така учениците от други близки градове искат да посетят Бургас и неговите забележителности. Тъй като Бургас е голям град с много места, които си заслужава да бъдат посетени, управителят на фирмата е направил пет различни маршрута, включващи исторически и културни обекти, както и емблематични за града места. Но той е „затрупан с работа“ и няма достатъчно време да изготви пет отделни оферти за всеки маршрут, за да могат бъдещите му клиенти да си изберат кои забележителности да посетят за един ден. Затова ръководството на фирмата се обръща с молба третокласниците да помогнат при направата на офертите, а в замяна на това те ще получат най-хубавата екскурзия в края на годината.

Класът се разделя на пет екипа, които са отделни фирми. Всеки от тях получава един от следните маршрути:

Таблица №1. Маршрути за туристическа обиколка на град Бургас

Маршрути за туристическа обиколка на град Бургас					
1 маршрут	Археологически музей	Акве Калиде	Театър „Адриана Будевска“	Плаж „Солници“	Пясъчни фигури
2 маршрут	Авиомузей	Морска градина	Галерия «Петко Задгорски»	Компас	Галерия „Георги Баев“
3 маршрут	Етнографски музей	Експозиционен център “Флора”	Галерия на бург. художници	Църква “Св. св. Кирил и Методий”	Кино
4 маршрут	Природонаучен музей	КЦ „Морско казино“	Дом-музей Петя Дубарова	Грамофон	Куклен театър
5 маршрут	Исторически музей	о. Св. Анастасия	Конна база	Арка на Св. Н. Чудотворец	Държавна опера

В три поредни часа преди поставяне на условието за проектната работа учениците упражняват въвеждане на текст под диктовка в текстообработващата програма Word. Целта е за се затвърдят до степен автоматизиране основните правила за въвеждане на текст като например:

- За еднократно изписване на главна буква се предпочита комбинация на клавиш Shift и съответната буква, а за изписване на дума или изречение изцяло с главни букви – клавишът CapsLock.
- Задължително оставяне на интервал между думите.
- Препинателните знаци се поставят непосредствено след думата, без да се оставя интервал.
- Интервал след препинателен знак.

Спазването на тези правила спомага за формиране на дигитална култура, която е необходимо да се изгражда от най-ранна възраст. Грешно формиран навик трудно се преодолява. За да станат тези умения навик, е необходимо достатъчно дълго време да бъдат упражнявани и да се изисква от учениците да бъдат спазвани.

Текстовете, диктувани от учителя, са познати на децата, защото са свързани с учебния материал, изучаван по краезнание. По време на часа те коментират и допълват информацията за обектите. При въвеж-

дане на текста непрекъснато се коментират правилата за набор на текст. Едновременно с това учителят следи за правилната стойка на учениците, за това да използват и възможно повече пръсти на двете ръце при писане. За тези предварителни три часа учениците са описали с по 4-5 изречения пет туристически обекта от Бургас и след като получават задачата по проекта, установяват, че всеки екип вече има информацията за един от своите обекти.

За да извлекат текста за следващия обект от своя маршрут, учениците трябва да „отсеят“ необходимата им информация. Тук се използва методът на излишъка на информация. Учениците получават разбъркан текст, в който има информация за няколко обекта от Бургас, преплетена с излишна информация за обекти от други градове. От тях се изисква да оцветят в различни цветове изреченията, в които се говори за различните обекти. След това трябва да преместят едноцветните изречения и да получат отделни кратки текстове за всеки обект. Остават и излишни изречения, които не се нужди и трябва да се изтрият. „Сглобявайки“ текста, с учениците се работи върху следните знания и умения от различни области:

- Дигитални умения – маркиране и форматиране на текст; изрязване и преместване на изречение; изтриване на текст.
- Прилагане на знания по краезнание – за да съотнесат определено изречение към даден туристически обект, те трябва да го познаят добре;
- Работа върху уменията за четене с разбиране – в определени случаи учениците трябва да се ръководят от смисъла на текста, а понякога дори и по местоименията, рода и числото на думата.

Искате да се разходите до „пъпа“ на Бургас, но не знаете къде е? Така бургазлии наричат мястото, което с архитектурна точност отмерва идеалният център на града. Арката на Свети Николай Чудотворец се намира в центъра на град Бургас – на метри от друг градски символ – Компаса. Катедралният храм „Св. св. Кирил и Методий“ е един от символите на Бургас и една от най-красивите църкви в страната. „Пъпа“, наричан още „Компаса“, се намира на главната улица „Александровска“. Тя е дело на художника Иван Бахчеванов. Прекрасното творение е от метал и камък, представляващо триумфална арка, от двете страни на която е поставен барелеф с иконографския образ на Св. Николай Мирклийски – покровител на град Бургас. Този специален знак е точката, по която се измерва всичко останало в града, дори и при GPS навигацията. Първоначално църква с името на Свети Стефан се е намирала на носа на несебърския полуостров, но след като пропада в морето, то „Новата Митрополия“, имаща дотогава за патрон Пресветата Богородица, става приемник на името на Светеца. Храмът е разположен в центъра на града, на площад „Св. св. Кирил и Методий“. Мястото бележи нулевия километър на Бургас и представлява бронзова пластика – стилна декоративна плоча с релефни изображения. Поверията гласят, че ако преминете под арката, ще се излекувате от своите болести и ще се изпълните с енергия и сили, дарени от светеца. Варна се нарича още Морската столица на България. Двудлицевият барелеф на светеца е ориентиран в посоките изток – запад и така първите и последните лъчи на слънцето огряват лика на светеца. Компасът е дело на скулптора Радостин Дамасков, а проектант е архитект Владимир Милков. Близко до града се намира прочутият скален манастир „Аладжа манастир“. Носи името на светите братя, създатели на славянската азбука и разпространители на християнството сред славяноезичните народи. Върху красивия стъклопис на главния вход на катедралата са изобразени братята Кирил и Методий. Затова по време на престоя си не пропускайте да минете под арката за здраве и благоденствие. Уникалните стенописи са дело на известните бургаски художници проф. Гюдженов и Кожухаров, стенописвали и църквата „Св. Александър Невски“.

Искате да се разходите до „пъпа“ на Бургас, но не знаете къде е? Така бургазлии наричат мястото, което с архитектурна точност отмерва идеалният център на града. Арката на Свети Николай Чудотворец се намира в центъра на град Бургас – на метри от друг градски символ – Компаса. Катедралният храм „Св. св. Кирил и Методий“ е един от символите на Бургас и една от най-красивите църкви в страната. „Пъпа“, наричан още „Компаса“, се намира на главната улица „Александровска“. Тя е дело на художника Иван Бахчеванов. Прекрасното творение е от метал и камък, представляващо триумфална арка, от двете страни на която е поставен барелеф с иконографския образ на Св. Николай Мирклийски – покровител на град Бургас. Този специален знак е точката, по която се измерва всичко останало в града, дори и при GPS навигацията. Първоначално църква с името на Свети Стефан се е намирала на носа на несебърския полуостров, но след като пропада в морето, то „Новата Митрополия“, имаща дотогава за патрон Пресветата Богородица, става приемник на името на Светеца. Храмът е разположен в центъра на града, на площад „Св. св. Кирил и Методий“. Мястото бележи нулевия километър на Бургас и представлява бронзова пластика – стилна декоративна плоча с релефни изображения. Поверията гласят, че ако преминете под арката, ще се излекувате от своите болести и ще се изпълните с енергия и сили, дарени от светеца. Варна се нарича още Морската столица на България. Двудлицевият барелеф на светеца е ориентиран в посоките изток – запад и така първите и последните лъчи на слънцето огряват лика на светеца. Компасът е дело на скулптора Радостин Дамасков, а проектант е архитект Владимир Милков. Близко до града се намира прочутият скален манастир „Аладжа манастир“. Носи името на светите братя, създатели на славянската азбука и разпространители на християнството сред славяноезичните народи. Върху красивия стъклопис на главния вход на катедралата са изобразени братята Кирил и Методий. Затова по време на престоя си не пропускайте да минете под арката за здраве и благоденствие. Уникалните стенописи са дело на известните бургаски художници проф. Гюдженов и Кожухаров, стенописвали и църквата „Св. Александър Невски“.

Искате да се разходите до „пъпа“ на Бургас, но не знаете къде е? Така бургазлии наричат мястото, което с архитектурна точност отмерва идеалният център на града. „Пъпа“, наричан още „Компаса“, се намира на главната улица „Александровска“. Този специален знак е точката, по която се измерва всичко останало в града, дори и при GPS навигацията. Мястото бележи нулевия километър на Бургас и представлява бронзова пластика – стилна декоративна плоча с релефни изображения. Компасът е дело на скулптора Радостин Дамасков, а проектант е архитект Владимир Милков.

Арката на Свети Николай Чудотворец се намира в центъра на град Бургас – на метри от друг градски символ – Компаса. Тя е дело на художника Иван Бахчеванов. Прекрасното творение е от метал и камък, представляващо триумфална арка, от двете страни на която е поставен барелеф с иконографския образ на Св. Николай Мирклийски – покровител на град Бургас. Поверията гласят, че ако преминете под арката, ще се излекувате от своите болести и ще се изпълните с енергия и сили, дарени от светеца. Двудлицевият барелеф на светеца е ориентиран в посоките изток – запад и така първите и последните лъчи на слънцето огряват лика на светеца. Затова по време на престоя си не пропускайте да минете под арката за здраве и благоденствие.

Катедралният храм „Св. св. Кирил и Методий“ е един от символите на Бургас и една от най-красивите църкви в страната. Храмът е разположен в центъра на града, на площад „Св. св. Кирил и Методий“. Носи името на светите братя, създатели на славянската азбука и разпространители на християнството сред славяноезичните народи. Върху красивия стъклопис на главния вход на катедралата са изобразени братята Кирил и Методий. Уникалните стенописи са дело на известните бургаски художници проф. Гюдженов и Кожухаров, стенописвали и църквата „Св. Александър Невски“.

Първоначално църква с името на Свети Стефан се е намирала на носа на несебърския полуостров, но след като пропада в морето, то „Новата Митрополия“, имаща дотогава за патрон Пресветата Богородица, става приемник на името на Светеца.

Варна се нарича още Морската столица на България. Близко до града се намира прочутият скален манастир „Аладжа манастир“.

Фигура 1. Етапи на работа при метода на излишъка на информация

За да представят следващия обект от своята оферта, който представлява музей в Бургас, с учениците е проведена учебна екскурзия на музеите в града. Освен да изслушат беседата и да разгледат експонатите в тях, децата имат и друга задача: да попълнят книжка, съставена от работни карти. За всеки музей е отделена по една страница от книжката и на тази страница е посочен експонатът и информацията за него, която трябва да се попълни. В един музей учениците търсят информация за различни експонати.

Исторически музей		Етнографски музей	
Име	Стена на буквите	Име	Женска народна носия
Колко азбуки има на стената?		Правилна или екипна носия?	
Кои азбуки са съставени от знаци?		Какъв цвят е сукманът?	
Посочете азбуките, които използват букви?		Опиши престилката	
Колко и кои български азбуки са показани?		Има ли горна дръзка? Опиши я цвят, украса.	
Цени за посещение		Цени за посещение	
Природонаучен музей		Археологически музей	
Име		Име	Котви и шокове
Размер		Каква форма имат?	
Храна		От какво са направени?	
Цветове/Окраска		От кое време? период	
Къде се срещат		За какво дъно са предназначени?	
Цени за посещение		Цени за посещение	

Фигура 2. Работни карти за посещение в музея

При работа върху офертата в часа учениците от всеки екип обсъждат събраната от тях информация за конкретния музей от тяхната задача. Екипът трябва да прецени кои експонати да опише в офертата, дали да е един, няколко или всички, за които имат информация членовете на екипа. Учениците трябва да се поставят в ролята на екскурзоводи да преценят кое би било интересно и атрактивно за бъдещите туристи. След като са избрали какво ще се включва в тяхната оферта, те трябва да предадат по подходящ начин съдържанието от работните карти в кратка информационна бележка, която същевременно да е и интригуваща за читателя.

Информация за четвъртия обект учениците получават в часовете по краезнание под формата на разказ от учителя, придружен с презентация. В края на часа беседа насочва отделните екипи към техните обекти – защо е привлекателен този обект, с какво впечатлява, какво може да се научи и т.н. Тук отново информацията в офертата е продукт на екипната работа – всички участват в съставянето и оформянето на текста. При въвеждането му учениците си диктуват и пишат, като сменят ролите си.

Една от целите на проекта е формиране на умения за търсене по ключова дума в интернет. Затова и информацията за последния обект от офертата учениците намират сами като търсят в интернет. Те трябва да се ограничат до 5-6 изречения, представящи обекта, които казват достатъчно за него. Учениците работят в екип: обсъждат намерената от всеки информация, уточняват текста, въвеждат го в програмата Word.

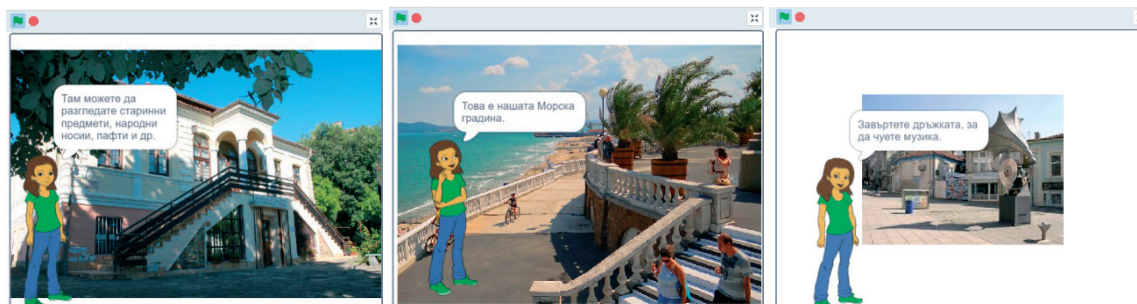
За да бъде офертата истинска, тя трябва да казва на клиента колко ще му струва един ден в Бургас по избрания от него маршрут. Затова екипите правят проучване в интернет и на място (в музеите) на цените за посещение. Те трябва първо да разберат кои от техните обекти са свързани с такса за вход. След това трябва да намират какви са цените, като се изчисляват следните варианти за техни клиенти:

- пресмятат колко би струвало посещението на културния или исторически обект за семейство, състоящо се от двама възрастни, дете на 6 години и дете на 12 години;
- пресмятат колко ще плати група от 20 ученици и двама ръководители.
- За културните обекти като кино, опера, театър учениците първо преглеждат афишите им, избират филм, постановка, представление и пресмятат в двата варианта със съответните им цени.

Така събраната информация, на следващия етап подлежи на оформяне. Тук основно се акцентира върху формиране на умения за работа с текстообработващата програма Word. Учениците оформят офертата като:

- формират умения за маркиране на текст – акцентът тук е учениците да използват най-подходящия за случая от всички изучени начини да маркират дума, изречение, текст.
- формират умения за форматиране на текста – шрифт, размер на буквите, цвят, подравняване на текста. Стремелът е да изградят естетически усет, използвайки един стил за всички обекти;
- формират умения за заглавията – шрифт, размер на символите, цвят, подравняване, подчертаване и удебеляване;
- формират умения за вмъкване на изображение в тестов документ и подравняването му спрямо текста.

За да бъде атрактивно едно представяне, то трябва да въздейства върху възможно повече сетива. Затова екипите правят виртуална разходка по своите обекти в средата за програмиране Scratch.



Фигура 3. Екранни снимки от проекти на **Scratch**

Като последен етап от работата по проекта, учениците предават офертите на фирмата, която им е възложила задачата, но преди това ги представят пред своите родители. Те се запознават с офертите на различните екипи и виртуално се разхождат из Бургас.

III. Изводи

Проект „Туроператор“ има силно изразен интегративен характер. Той съчетава знанията по математика, краезнание, информационни технологии и компютърно моделиране. Работата по проекта дава възможност учениците да научат повече по дадения въпрос, а не да търсят верния отговор. „Туроператор“ поощрява творчеството и социалната значимост. Учебният проект учи децата:

- да планират;
- да изпълняват;
- да анализират;
- да оценяват.

References:

1. Radev, Pl., G. Tsokov, P. Lazarov i dr. Pedagogika. IK „Hermes“. Plovdiv. 2007., s. 380

(Endnotes)

1. Ivanov, Iv. Interaktivni metodi na obuchenie, <https://angelsto.files.wordpress.com/2015/07/1.pdf>
2. https://www.mon.bg/upload/12205/UP_KM_3kl.pdf Uchebna programa po Kompyutarno modelirane